

ЗАКОН
ЗА ЗАЩИТА, РЕХАБИЛИТАЦИЯ И СОЦИАЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ИНВАЛИДИТЕ
(Обн., ДВ, бр. 112 от 1995 г.; доп., бр. 110 от 1996 г.; изм., бр. 123 от 1997 г.; бр. 140 от 1998 г. - Решение № 31 от 24.11.1998 г. по к.д. № 24 от 1998 г.; изм., бр. 153 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 31 от 2001 г.; изм., бр. 75 от 2002 г., бр. 120 от 2002 г., бр. 86 от 30.09.2003 г. – в сила от 01.01.2004 г.)

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Този закон урежда правото на рехабилитация и социална интеграция на инвалидите, тяхната защита и произтичащите от това задължения на държавните органи, общините, стопанските и обществените организации в страната.

(2) Този закон има за цел да осигурява условия за социална интеграция на инвалидите и за тяхното пълноценно и равностойно участие в обществото.

Чл. 2. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Редът, принципите и критериите за установяване на степента на уврежданията се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 3. (1) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Към Министерския съвет се създава Национален съвет по рехабилитация и социална интеграция, в който се включват:

1. представители, определени от Министерския съвет;
2. представители на национално представените организации за инвалиди и на инвалиди;
3. представители на работодателите.

(2) Националният съвет по рехабилитация и социална интеграция има консултативни функции в областта на рехабилитацията и социалната интеграция на инвалидите.

(3) (Нова, ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Всички нормативни актове за инвалидите се приемат след предварително становище по тях на Националния съвет по рехабилитация и социална интеграция.

(4) (Предидшна ал. 3, ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Министерският съвет определя критериите за представителство в Националния съвет по рехабилитация и социална интеграция и приема правилник за дейността му.

Чл. 4. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Инвалидите и другите физически и юридически лица, които защитават техните интереси, могат да се сдружават в установените от закона форми на организация за извършване на дейности по рехабилитация и социална интеграция.

Чл. 5. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) Министерският съвет провежда държавната политика за защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите чрез осигуряване на условия за:

1. социална рехабилитация;
2. образование, професионално ориентиране и професионална квалификация;
3. трудова заетост;
4. достъпна и подходяща битова и околна среда;
5. социална и правна защита;
6. информация и създаване на условия за общуване на инвалидите помежду им и с другите граждани и техните организации от други страни.

(2) Държавните органи в рамките на своята компетентност установяват методи и стандарти за рехабилитационна и интеграционна дейност в посочените в ал. 1 области, както и за първоначална професионална подготовка и квалификация на лицата, които работят с инвалиди.

Чл. 5а. (Нов, ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) Не се допуска пряка или непряка дискриминация по отношение на инвалидите.

(2) Дискриминацията е пряка, когато инвалид се поставя в по-неблагоприятно положение спрямо другите лица поради своето увреждане.

(3) Дискриминацията е непряка, когато се използват привидно допустими от закона разрешения при осъществяване на правата и задълженията, но се прилагат по начин, който реално и фактически поставя инвалидите в по-неблагоприятно положение спрямо другите. Не представляват дискриминация различията или предпочитанията, които се основават на квалификационните изисквания за извършване на определена дейност, както и мерките, насочени към специалната закрила на инвалидите.

(3) (Отм., ДВ, бр. 86 от 2003 г. – в сила от 01.01.2003 г.).

(4) Държавата създава условия за равенство на инвалидите и другите лица.

Глава втора
ОБЛАСТИ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И СОЦИАЛНА ИНТЕГРАЦИЯ

Раздел I

Профилактика на предотвратимите увреждания

(Загл. изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

Чл. 6. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Държавните органи в областта на здравеопазването, образованието и труда и социалната политика, отрасловите министерства и агенции, общините, институциите от системата за здравното осигуряване, работодателите и органите по назначаването съдействат за предотвратяване на уврежданията чрез:

1. здравна и екологична просвета за ограничаване на рисковите фактори, свързани с начина на живот и с околната среда;
2. здравна профилактика;
3. осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Чл. 7. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Министерският съвет приема програми за профилактика, в които определя приоритетните цели, мерките и средствата за предотвратяване на уврежданията.

Раздел II

Социална рехабилитация

(Загл. изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

Чл. 8. (1) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Инвалидите имат право на социална рехабилитация.

(2) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Рехабилитацията по ал. 1 включва двигателна рехабилитация, трудова терапия, създаване на умения за водене на независим живот, рехабилитация на слуха и говора, психологична помощ и други форми.

(3) (Отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 9. (Отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Раздел III **Образование, професионално ориентилане и професионална квалификация** (Загл. изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

Чл. 10. (1) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Министерството на здравеопазването, Министерството на образованието и науката и общинските съвети създават консултативно-диагностични центрове за изследване на потребностите за рехабилитация и социална интеграция на децата и прогнозиране на развитието им.

(2) Услугите в държавните и общинските консултативно-диагностични центрове са безплатни за децата инвалиди.

Чл. 11. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Министерството на образованието и науката осигурява:

1. разработване на учебни програми за интегриране;

2. снабдяване с безплатни учебни помагала, технически средства за обучение, съвременни технологии, необходими за целите на специалното образование, както и със специфични индивидуални приспособления и пособия, подпомагащи учебния процес на инвалидите с трайни увреждания до 18-годишна възраст до завършване на средното им образование.

Чл. 12. (1) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Предучилищните детски заведения, общообразователните училища, професионалните училища и професионалните гимназии осигуряват възможности за интегрирано обучение на деца инвалиди в общи или в специални паралелки чрез:

1. (изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) целенасочено възпитание на здрави деца и деца инвалиди за съвместен живот и обучение;

2. адаптирани учебни програми, методики и организация на учебния процес;

3. приспособяване на училищната и околната среда;

4. използване на специализиран квалифициран персонал;

5. въвеждане на социално-психологически услуги и приобщаване на семействата за активно участие в образователно-възпитателния процес.

(2) Специално образование в ранна и училищна възраст се осъществява след изчерпване на възможностите за интегрирано възпитание и обучение.

Чл. 13. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Инвалидите с трайни увреждания имат право на специализирано професионално образование и обучение по адаптирани програми с цел подготовка за трудова дейност.

Чл. 14. (1) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Лицата, инвалидизирани се след шестнадесетгодишна възраст, имат право на допълнително безплатно обучение по адаптирани програми за общообразователно, професионално образование и обучение за възрастни, както и на начална рехабилитация по специфични програми за развитие на основни умения.

(2) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Националната служба по заетостта разкрива и поддържа центрове за развитие на възможностите за професионални умения на безработните инвалиди, обучение и помощ при търсене на работа.

Чл. 15. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Висшите училища и колежите със съдействието на организациите на и за инвалиди създават условия за адаптирана среда, допълнителна преподавателска помощ, специални приспособления и помощи учебни материали, а при необходимост - лични сътрудници на приетите от тях инвалиди.

Чл. 16. (Отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 17. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) Професионалното обучение и преквалификацията на инвалидите се осъществява от:

1. работодателите или органите по назначаване - за работещите инвалиди;

2. бюрата по труда - за безработните инвалиди;

3. организациите на и за инвалиди;

4. предприятия и кооперациите за инвалиди.

(2) Обучението е практическо и се провежда от регистрирани в Националната агенция за професионално образование и обучение физически и/или юридически лица.

(3) Лицата по ал. 1, т. 3 и 4, които провеждат професионално обучение и преквалификация на инвалиди, се стимулират със средства от фонд "Рехабилитация и социална интеграция" по ред и начин, предвидени в правилника за дейността на фонда.

Чл. 18. (Отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Раздел IV **Трудова заетост**

Чл. 19. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) Инвалидите имат право да работят в интегрирана работна среда.

(2) Инвалидите имат право на трудоустрояване при условия и по ред, установени в Кодекса на труда и в [Закона за държавния служител](#).

(3) Работодатели, които приспособяват работни места за инвалиди, се стимулират със средства от фонд "Рехабилитация и социална интеграция" по ред и начин, предвидени в правилника за дейността на фонда.

Чл. 20. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) На работодател, наел на работа инвалиди с трайни увреждания се предоставят от фонд "Професионална квалификация и безработица" средства при условия и по ред, определени със [Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта](#).

(2) Изпълнението на задълженията за създаване и поддържане на работни места по чл. 315 от Кодекса на труда може да стане въз основа на договор със специализирани предприятия, кооперации и цехове за инвалиди. В този случай работодателят заплаща разходите за разкриване и поддържане на работни места.

Чл. 21. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) Специализирани предприятия, кооперации и цехове по смисъла на чл. 20, ал. 2 са тези, в които относителният дял на инвалидите от общия брой на персонала е:

1. за лица от различни видове заболявания - не по-малко от 50 на сто от работниците и служителите;
2. за слепи и слабозрящи - не по-малко от 20 на сто от работниците и служителите;
3. за глухи и тежкочуващи - не по-малко от 30 на сто от работниците и служителите.

(2) В процента на лицата по ал. 1 се включват:

1. трудоустроени инвалиди с трайни увреждания;
2. трудоустроени инвалиди с трайно намалена работоспособност под 50 на сто;
3. трудоустроени лица с временно намалена работоспособност, установена от ТЕЛК (НЕЛК);
4. трудоспособни лица, които се грижат за инвалиди с трайни увреждания.

Чл. 22. Министерският съвет определя:

1. (доп., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) списък на стоки и услуги, чието производство се възлага на специализираните предприятия, трудово-лечебни бази и кооперации по реда на Закона за обществените поръчки;
2. квоти за производство, внос и износ на суровини, материали и оборудване, предназначено за специализираните предприятия, кооперации и обособени производствени единици.

Чл. 23. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) На специализираните предприятия, кооперации и цехове за инвалиди с трайни увреждания, членувачи в националните организации на инвалиди и в организации за инвалиди, се преотстъпват 30 на сто от дължимите осигурителни вноски.

(2) Паричните обезщетения за временна неработоспособност на лица, трудоустроени по повод на временно намалена и трайно намалена трудоспособност, според причината, породила заболяването или травмата, са за сметка съответно на фонд "Общо заболяване и майчинство" или фонд "Трудова злополука и професионална болест".

Чл. 24. Министерският съвет приема целеви програми за стимулиране на самостоятелна стопанска дейност и самопомощ за трудова рехабилитация и заетост на инвалидите и определя реда за финансирането им.

Чл. 25. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Агенцията за социално подпомагане може да разкрива трудово-лечебни бази с цел осъществяване на трудова терапия и рехабилитация на инвалиди с трайни увреждания, обслужвани в заведенията за социални услуги.

(2) Редът за създаване на базите по ал. 1 се определя с наредба на министъра на труда и социалната политика.

Чл. 26. (Отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

Раздел V Достъпна битова и околна среда

Чл. 27. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Министерството на регионалното развитие и благоустройство и общините създават подходяща жизнена и архитектурна среда за инвалидите чрез:

1. изменения на действащите градоустройствени планове с осигуряване на безпрепятствено движение на инвалидите на всички нива в жилищни, обществени сгради и обекти за общо ползване;
2. въвеждане на задължителни стандарти, нормали, нормативи и изисквания при проектиране и изграждане на обществени и жилищни сгради, прилежащата им околна среда и местата за паркиране, осигуряващи безпрепятствено ползване от инвалиди;
3. отстраняване на съществуващите архитектурни бариери и изграждане на приспособления, осигуряващи свободно използване от инвалидите на всички видове обществени сгради и прилежащата им околна среда.

Чл. 28. (1) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Министерството на транспорта и съобщенията и Министерството на регионалното развитие и благоустройство съгласно изискванията на [Закона за движение по пътищата](#) и [Закона за териториално и селищно устройство](#) разработват стандарти и нормативи за използване на транспортни услуги от инвалиди и за облекчения на инвалиди в пътно-транспортното движение:

1. приспособяване на средствата за обществен транспорт към потребностите и възможностите на инвалидите;
2. специализиран обществен и частен транспорт за трудно подвижни инвалиди;
3. специални условия за движение и безплатни места за спиране, паркиране и престой на моторни превозни средства, управлявани от инвалиди или превозващи инвалиди;
4. светлини, звукови и други сигнални уредби, указателни и други технически пособия и съоръжения за лица с увредено зрение или слух.

(2) Изискванията по ал. 1 се изпълняват от общините и други физически и юридически лица, извършващи транспортна дейност, както и от работодателите на трудоустроени инвалиди.

Чл. 29. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Държавната агенция по стандартизация и метрология съгласно Закона за националната стандартизация одобрява стандарти за:

1. специализирани вътрешни съоръжения и приспособления и обзавеждане в жилищата, работните помещения и обществените сгради, приспособени към потребностите и възможностите на инвалидите;
2. производство и гаранционен сервиз на съоръжения и приспособления за обучение, професионална ориентация, квалификация, трудова дейност, транспорт, битово и обществено обслужване на инвалидите, както и за други лични технически помощни средства.

Чл. 30. (1) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Министерството на труда и социалната политика издава разрешения на физически и юридически лица за извършване на производство, внос или поддържане на техническите помощни средства, приспособления и съоръжения за инвалиди по чл. 27, 28 и 29.

(2) Вносът на технически помощни средства и материалите за тяхното производство и поддържане от лицата по ал. 1 са освободени от митни сборове.

(3) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Редът и условията по ал. 1 и 2 се уреждат с наредба, издадена от министъра на труда и социалната политика.

(4) Производителите и вносителите по ал. 1 представят най-малко един път в годината информация за наличните технически помощни средства на организациите на инвалидите и организациите за инвалидите.

Чл. 31. (1) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Българската национална телевизия, Българското национално радио и Българската телеграфна агенция предоставят безплатно специализирана и достъпна информация за инвалидите.

(2) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Компетентните държавни органи предоставят разрешение на частните медии при спазване на изискването за наличие на специализирана информация и предавания за инвалидите.

Чл. 32. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г., бр. 75 от 2002 г.) Министерството на културата, Министерството на младежта и спорта и общините осигуряват използване на развлекателните, културните, спортните и туристическите прояви и услуги за инвалиди чрез:

1. определяне и приспособяване на места за инвалиди и създаване на условия за ползване на културните и спортните бази;
2. безплатно предоставяне на специализирана информация за използване на услуги, маршрути, архитектурно-транспортни и други облекчения в места за обществено ползване, предназначени за отход, култура и спорт;
3. осигуряване на приспособен визуален и слухов превод на културни, развлекателни, спортни и други програми и материали за лица с увредено зрение и увреден слух;
4. (отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 33. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Държавните органи и общините, спортните федерации, дружества и клубове осигуряват социалната интеграция на инвалидите чрез:

1. (изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) приспособяване на спортни съоръжения и бази за осъществяване на спортна дейност от инвалиди съвместно с лица без увреждания;
2. предоставяне на специализирани спортни съоръжения и бази за инвалиди;
3. предоставяне ежесечно на информация за спортни прояви на инвалиди и популяризирането им чрез средствата за масово осведомяване.

Чл. 34. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Общините осигуряват необходимата материална база и средства за осъществяване на социални контакти на инвалидите.

Раздел VI Социално-икономическа защита

Чл. 35. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Инвалидите с трайни увреждания имат право на обществено осигуряване, здравно осигуряване и на осигуряване при безработица при условия и по ред, установени с Кодекса за задължително обществено осигуряване, [Закона за здравното осигуряване](#) и [Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта](#).

Чл. 36. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) Инвалидите с трайни увреждания, които не могат сами или с помощта на своите близки да задоволяват основните си жизнени потребности, имат право на социално подпомагане при условия и по ред, установени в Закона за социалното подпомагане.

(2) Инвалиди с трайни увреждания, навършили 16-годишна възраст, имат право на гарантирана месечна социална помощ при условия и по ред, установени в Закона за социалното подпомагане.

(3) Министерството на труда и социалната политика изработва стандарти, критерии и механизми за предоставяне на социални услуги за интегриране в обществото на инвалидите.

Чл. 36а. (Нов, ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Инвалиди с трайни увреждания, които получават доходи от трудова дейност, ползват данъчни облекчения при условия и по ред, установени в Закона за облагане доходите на физическите лица.

Чл. 37. (Отм., ДВ, бр. 153 от 1998 г.).

Чл. 38. (Отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 39. (Отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 40. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) Родител (осиновители) на инвалиди до 18-годишна възраст с трайни увреждания имат право на месечна добавка в размер 70 на сто от гарантирания минимален доход, определен с акт на Министерския съвет.

(2) На родители (осиновители), осигурени за всички осигурени социални рискове, и на тези, които са пенсионери, месечната добавка по ал. 1 се изплаща за сметка на държавния бюджет.

(3) На неосигурени родители (осиновители) месечните добавки по ал. 1 се изплащат за сметка на фонд "Рехабилитация и социална интеграция".

(4) Родителите (осиновителите) не получават месечна добавка, ако лицата по ал. 1 са настанени в заведения на пълна държавна издръжка.

Чл. 41. (1) Зачита се за трудов стаж при пенсиониране времето, през което родител или осиновител на дете инвалид не е работил по трудово правоотношение и не е бил осигурен.

(2) Правото по ал. 1 се ползва от родител или осиновител на дете, чието увреждане, установено от органите на медико-социалната експертиза, налага постоянни грижи.

Чл. 42. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) Инвалидите имат право на целеви помощи и облекчения за:

1. покупка и ремонт на лични технически помощни средства;
2. покупка и приспособяване на лично моторно превозно средство и място за паркиране;
3. финансови облекчения при внос на лично моторно превозно средство;
4. преустройство на жилище;
5. придружители на лица с увредено зрение и преводачи на лица с увреден слух.

(2) Размерите на помощите, условията и редът за отпускането им се определят с правилника за прилагане на закона.

Чл. 43. Учащите се инвалиди или деца на родители инвалиди имат право на социални стипендии и други облекчения съгласно Закона за висшето образование.

Чл. 44. (Отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 45. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Агенцията за социално подпомагане разкрива заведения за предоставяне на социални услуги на инвалиди. Такива заведения могат да разкриват и други физически и юридически лица.

(2) (Изм., ДВ, бр. 120 от 2002 г.) Условията и редът за извършване на социални услуги в заведенията по ал. 1 се определят с Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.

Чл. 46. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) Общините предоставят на инвалидите с трайни увреждания жилища от общинския жилищен фонд при условия и по ред, установени с правилника за прилагане на Закона за общинската собственост.

(2) При закупуване, строеж или основен ремонт на жилище инвалидите с трайни увреждания имат право да ползват кредити в размер 75 на сто от стойността на норматива за жилищна площ. Размерът на норматива, условията и редът за

отпускане на кредита се определят от Министерския съвет, съгласувано с управителя на Българска народна банка.

Глава трета ФИНАНСИРАНЕ И УСТРОЙСТВО

Раздел I Финансиране

Чл. 47. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Финансирането на дейностите по този закон се извършва със средства от:

1. държавния бюджет;
2. общинските бюджети;
3. фонд "Рехабилитация и социална интеграция";
4. други източници.

Чл. 48. (1) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Създава се фонд "Рехабилитация и социална интеграция" към Министерството на труда и социалната политика.

(2) Фонд "Рехабилитация и социална интеграция" е юридическо лице на извънбюджетна приходно-разходна сметка със седалище в София.

(3) (Отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 49. (Отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 50. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Средствата по фонд "Рехабилитация и социална интеграция" се набират от:

1. целева ежегодна субсидия от държавния бюджет в размер до 0,1 на сто от brutния вътрешен продукт;
2. събрани суми от глоби по чл. 59;
3. приходи от мероприятия, организирани с цел подпомагане на рехабилитацията и социалната интеграция на

инвалидите:

- а) извънредни тиражи на лотарии и на спортния тотализатор;
- б) благотворителни представления и спортни прояви;
- в) базари и други социални дейности;
5. доброволни вноски, дарения и завещания от български и чуждестранни граждани и юридически лица;
6. лихви по сметка на фонда;
7. други източници.

Чл. 51. (1) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Средствата по фонд "Рехабилитация и социална интеграция" се разходват за:

1. подпомагане на инвалиди за закупуване и ремонт на технически помощни средства и съоръжения;
2. месечни добавки за инвалиди с трайни увреждания до 18-годишна възраст;
3. субсидии за специализираните предприятия, кооперации и цехове за инвалидите;
4. осигуряване на достъпна битова и околна среда;
5. финансиране на проекти и програми за професионално обучение и преквалификация на инвалиди по чл. 17, ал. 3;
6. култура, спорт и туризъм;
7. финансиране на проекти и програми за рехабилитация и социална интеграция;
8. издръжка на дейността на фонда - не повече от 5 на сто от набраните в него средства.

(2) Остатъкът по сметката на фонд "Рехабилитация и социална интеграция" преминава като наличност за следващата бюджетна година и се използва по предназначение.

Чл. 52. (Отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 53. Национално представените организации на инвалиди и организации за инвалиди имат право на субсидии от държавния бюджет при условия и по ред, определени в правилника за прилагане на закона.

Раздел II Устройство

Чл. 54. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) Орган за управление на фонд "Рехабилитация и социална интеграция" е управителният съвет, който се състои от управител, подуправител и 7 членове.

(2) Управителният съвет:

1. приема правилник за дейността си;
2. приема след предварително съгласуване с Националния съвет по рехабилитация и социална интеграция план-сметка на фонда и я предлага за утвърждаване от министъра на труда и социалната политика, съгласувано с министъра на финансите;
3. съставя годишен счетоводен отчет на фонда;
4. изготвя годишния доклад за дейността на фонда и го внася за обсъждане в Националния съвет по рехабилитация и социална интеграция; докладът се утвърждава от министъра на труда и социалната политика.

Чл. 55. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

(1) Управителят и подуправителят на управителния съвет се назначават и освобождават от министъра на труда и социалната политика, а членовете му се определят от Националния съвет по рехабилитация и социална интеграция, като не по-малко от четири са представителите на национално представените организации на и за инвалиди.

(2) Числеността на персонала на фонд "Рехабилитация и социална интеграция" се утвърждава от министъра на труда и социалната политика.

(3) Управителят на фонда:

1. представлява фонд "Рехабилитация и социална интеграция";
2. свиква заседания на управителния съвет при необходимост, но най-малко веднъж месечно;
3. обявява конкурси за финансиране на проекти и програми;
4. организира дейността по набирането, разходването и отчитането на средствата по фонд "Рехабилитация и социална интеграция";
5. назначава и освобождава персонала за извършване на дейността по фонда.

Чл. 56. Контролът за набиране и разходване на средствата по фонд "Рехабилитация и социална интеграция" се

осъществява от Сметната палата съгласно чл. 2, ал. 1, т. 4 от [Закона за Сметната палата](#).

Чл. 57. (1) Лицата, които разходват получените от фонда средства не за определените цели, ги възстановяват в пълен размер заедно с лихва 30 пункта над основния лихвен процент, определен от Българската народна банка.

(2) Вземанията по ал. 1 се събират при условията и по реда, регламентирани от [Закона за събиране на държавните вземания](#).

Чл. 58. (Отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Глава четвърта АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ И ИМУЩЕСТВЕНИ САНКЦИИ

Чл. 59. (1) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Работодател или длъжностно лице, което не изпълни задълженията си по този закон, се наказва с глоба в размер от 100 до 500 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) За повторно нарушение глобата е в размер от 200 до 1000 лв.

Чл. 60. (1) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Нарушенията на този закон се установяват с актове, които се съставят от упълномощени длъжностни лица от Агенцията за държавен вътрешен финансов контрол, Националния осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса, Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда", както и от инспекторатите на Министерството на здравеопазването, Министерството на образованието и науката, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на транспорта и съобщенията и Министерството на регионалното развитие и благоустройството, на които са възложени контролни функции в съответната област.

(2) (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Наказателните постановления се издават от ръководителите на съответните длъжностни лица по ал. 1.

(3) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) Наложените глоби за нарушения по този закон се внасят в приход на фонд "Рехабилитация и социална интеграция".

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. **"Рехабилитация"** е последователен и непрекъснат процес, имащ за цел подпомагане на инвалидите да достигнат оптимално физическо, интелектуално, психическо и социално равнище на дейност и да го поддържат при запазване стандарта и качеството на живот и разширяване степента на независимостта им.

2. **"Социална интеграция"** е комплексен процес, предназначен да поддържа способностите на инвалиди за самостоятелен живот и пълноценни обществени отношения.

3. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) **"Инвалид"** е всяко лице, независимо от възрастта му с физическо, сетивно или умствено увреждане, което затруднява социалното му интегриране и участие в обществения живот, възможностите му за общуване и обучение или трудовата му реализация.

4. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) **"Инвалид с трайно увреждане"** е лице с установена степен на намалена работоспособност 50 и над 50 на сто.

5. (Изм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.) **"Технически помощни средства и съоръжения"** са технически пособия, които заменят или подобряват функции на човешкия организъм и увеличават възможностите на инвалидите за самообслужване и за трудова дейност.

6. **"Специализирани предприятия"** са търговски дружества и кооперации на инвалиди, които осигуряват специални условия на труд при определено съотношение на здрави и трудоустроени лица.

7. **"Начална рехабилитация"** е комплекс от дейности за развитие на умения за ориентация и комуникация на лица с увреждане.

8. (Отм., ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

9. **Повторно** е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателно постановление, с което нарушителят е наказан за същото по вид нарушение.

10. **"Национално представени организации на инвалиди"** и **"организации за инвалиди"** са тези организации, които представляват инвалидите при условия и по ред, установени с акт на Министерския съвет.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Разпоредбите за създаване на подходяща жизнена и архитектурна среда по чл. 27 и за приспособяване и достъпност на транспортните съоръжения по чл. 28, ал. 1 влизат в сила три години след обнародването на закона в "Държавен вестник".

§ 3. В [Закона за уреждане на необслужваните кредити, договорени до 31 декември](#) 1990 г. (обн., ДВ, бр. 110 от 1993 год.) в чл. 1, ал. 1, чл. 9, чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2 и ал. 2, чл. 11, ал. 1, 2 и 4, чл. 12, ал. 1, 3 и 4 и чл. 14 след думите "държавни предприятия" се добавят "кооперации на инвалиди".

§ 4. (1) С влизането на този закон в сила се закрива фонд "Рехабилитация", като неразходваните средства в него се прехвърлят във фонд "Рехабилитация и социална интеграция". Средствата от източниците на фонд "Рехабилитация" продължават да постъпват във фонд "Рехабилитация и социална интеграция".

(2) Член 50, ал. 1, т. се прилага от 1 януари 1997 г.

§ 5. Министерският съвет приема правилник за дейността на Националния съвет по рехабилитация и социална интеграция в двумесечен срок от обнародването на закона в "Държавен вестник".

§ 6. Министерският съвет приема правилник за прилагане на закона в шестмесечен срок от обнародването му в "Държавен вестник".

§ 7. Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет.

§ 8. (Нов, ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Правото на месечна добавка по чл. 40 от този закон се погасява в 3-годишен срок.

§ 9. (Нов, ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Разпоредбата на чл. 23, ал. 2 влиза в сила от 1 януари 2002 г.

Законът е приет от 37-о Народно събрание на 14 декември 1995 г. и е подпечатан с държавния печат.

----- (*) -----

